

**Djurskyddsmyndighetens föreskrifter om
uppfödning, förvaring, tillhandahållande och
användning m.m. av försöksdjur;**

**DFS 2004:15
Saknr L 50**
Utkom från trycket
den 10 december
2004

beslutade den 9 november 2004.

Djurskyddsmyndigheten föreskriver¹ med stöd av 17, 50, 50 a och 54 a §§
djurskyddsförordningen (1988:539), följande:

Innehållsförteckning

1 kap. Inledande bestämmelser.....	s. 2
2 kap. Destinationsuppfödning	s. 2
3 kap. Anskaffande av djur till en leveransanläggning	s. 3
4 kap. Undantag från kravet på tillstånd enligt 19 a § djur- skyddslagen	s. 3
5 kap. Märkning och journalföring m.m.	s. 3
6 kap. Utbildningskrav m.m.	s. 5
7 kap. Godkänd föreståndare och veterinär m.m.	s. 5
8 kap. Tillsyn av försöksdjur	s. 7
9 kap. Övriga bestämmelser	s. 7
Ikraftträdandebestämmelser	s. 7
Bilaga	s. 8

¹ Jfr rådets direktiv 86/609/EG av den 24 november 1986 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om skydd av djur som används för försök och andra vetenskapliga ändamål (EGT nr L 358, 18.12.1986, s. 1, Celex 31986L0609). Senast ändrat genom rådets direktiv 2003/65/EG av den 22 juli 2003 (EGT nr L 230, 16.09.2003, s. 32, Celex 32003L0065).

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Grundläggande bestämmelser finns i djurskyddslagen (1988:534) och djurskyddsförordningen (1988:539).

2 § I dessa föreskrifter avses med

anläggning: en anläggning, byggnad, grupp av byggnader eller andra utrymmen inom- eller utomhus, i vilken försöksdjur hålls, används, föds upp eller förvaras, inbegripet flyttbara anläggningar,

användaranläggning: en anläggning där försöksdjur ska användas eller används,

destinationsuppfödning: uppfödning av försöksdjur,

djurförsök: användning av djur för ändamål som avses i 19 § djurskyddslagen,

etolog: en person som har genomgått en påbyggnadskurs i etologi omfattande minst 10 högskolepoäng och som har gjort ett examensarbete i etologi (20 högskolepoäng),

försöksdjur: ett djur som ska användas eller används för djurförsök,

försöksledare: den som är ansvarig för ett djurförsök,

förvaring: hållande av försöksdjur på en anläggning där djur inte används, föds upp eller tillhandahålls,

godkänd föreståndare: en sådan föreståndare som avses i 20 § första stycket 1 djurskyddslagen,

leveransanläggning: en anläggning, annan än en uppfödninganläggning, som tillhandahåller försöksdjur,

ryggradsdjur (Vertebrata): djur tillhörande käklösa ryggradsdjur (Agnatha) d.v.s. rundmunnar samt käkförsedda ryggradsdjur (Gnathostomata),

tillhandahållande: försäljning eller annan leverans av försöksdjur från annan än uppfödaren av djuren,

uppfödninganläggning: en anläggning där försöksdjur föds upp,

veterinär: en sådan veterinär som avses i 20 § första stycket 2 djurskyddslagen.

2 kap. Destinationsuppfödning

1 § Grundläggande bestämmelser om destinationsuppfödning finns i 19 § 3 djurskyddslagen.

2 § För andra djurslag än de som anges i bilagan till dessa föreskrifter gäller inte bestämmelsen om destinationsuppfödning i 19 § 3 djurskyddslagen.

3 § Mus, råtta, marsvin, hamster, gerbil, kanin, iller eller vaktel får användas för undervisning i hållande och skötsel enligt 3 kap. 17 § Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (DFS 2004:4) om djurförsök m.m. utan hinder av bestämmelsen om destinationsuppfödning i 19 § 3 djurskyddslagen.

4 § Djurskyddsmyndigheten kan även, om särskilda skäl föreligger, för försök med hund och katt medge undantag från kravet på destinationsuppfödning under förutsättning att

1. läroanstalten, företaget eller motsvarande som är ansvarigt för verksamheten inte äger djuret,
2. djurägaren nogga informeras om vad djurförsöket innebär och lämnar skriftligt medgivande till användningen,
3. djurägaren inte utlovas eller medges ekonomisk vinning med anledning av sitt medgivande till användningen,
4. djuret under försöket väsentligen hålls i sin hemmiljö och inte på en användaranläggning, samt
5. djuret inte utsätts för betydande operativa ingrepp enbart beroende på djurförsöket.

3 kap. Anskaffande av djur till en leveransanläggning

1 § En leveransanläggning får anskaffa de djurslag som anges i bilagan till dessa föreskrifter enbart från en uppfödninganläggning eller en annan leveransanläggning, om det inte rör sådana djur som avses i 2 kap. 3 §.

4 kap. Undantag från kravet på tillstånd enligt 19 a § djurskyddslagen

1 § Kravet på tillstånd från Djurskyddsmyndigheten enligt 19 a § djurskyddslagen gäller inte vid

1. försök med andra djur än ryggradsdjur,
2. sådana utfodringsförsök som sker vid sedvanligt hållande av husdjur och som inte är förenade med lidande för djuren, eller
3. sådan ringmärkning av fåglar som inte omfattar andra moment än att fåglarna fångas in, mäts, vägs, ringmärks med fotring och därefter släpps fria.

5 kap. Märkning och journalföring m.m.

1 § En primat, hund, katt eller kanin som finns på en anläggning ska vara försedd med individuell identitetsmärkning. Märkningen ska utföras innan djuret är avvand, vara beständig och göras på det för djuret skonsammaste sättet.

En avvand men omärkt primat, hund, katt eller kanin som har anskaffats enbart för uppfödningssändamål ska också identitetsmärkas snarast möjligt.

Ytterligare bestämmelser om märkning av djur finns i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:14) om operativa ingrepp på djur och i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:190) om märkning och registrering av djur.

2 § Varje bur, box, rum eller motsvarande utrymme där djur i djurförsök hålls ska vara försedd med information om försöksledarens namn och diarienummer för en djurförsöksetisk nämnds beslut om godkännande av djurförsök.

3 § Journal ska föras individuellt för varje primat, hund, katt eller kanin. Om ett sådant djur har kommit till anläggningen före avvänjningen, och det inte varit möjligt att tidigare identifiera djuret, ska moderdjurets identitet särskilt anges i journalen.

4 § Journal ska, för andra ryggradsdjur än de som anges i 3 §, föras individuellt eller i grupp.

Vid ett djurförsök får journal föras för grupp av djur enbart om de

1. omfattas av samma beslut om godkännande av djurförsök av en djurförsöksetisk nämnd,
2. hålls i samma bur, box, rum eller motsvarande utrymme, samt
3. utsätts för samma typ av försöksåtgärder.

5 § Journal ska föras löpande och bevaras under minst tre år från dagen för sist införda uppgifter.

6 § Journal ska i tillämpliga delar innehålla uppgifter om diarienummer för tillstånd enligt 19 a § djurskyddslagen samt djurets eller djurens

1. antal,
2. art, ras- eller stambeteckning,
3. kön,
4. födelsedatum,
5. identitet enligt märkning,
6. ankomstdatum till anläggningen eller, vid egen avel, avvänjningsdatum,
7. uppfödare eller leverantör,
8. hållande, skötsel och tillsyn,
9. uppkomna sjukdomar eller skador och härvid vidtagna åtgärder,
10. datum för försäljning eller leverans av djur, med angivande av mottagarens namn och adress,
11. avlivning av annan anledning än som en del i ett försök, med angivande av datum och orsak, samt
12. dödsfall, med angivande av datum och orsak.

7 § Journal över djur som används i djurförsök ska, utöver vad som framgår av 3 och 6 §§, även innehålla uppgifter om

1. diarienummer för en djurförsöksetisk nämnds beslut om godkännande av djurförsök,
2. vidtagna försöksåtgärder, med angivande av tidpunkt,
3. försöksledarens instruktion samt dokumentation enligt 2 kap. 12 § Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (DFS 2004:4) om djurförsök m.m., samt
4. eventuella beslut som har fattats av en veterinär enligt 2 kap. 15 eller 17 §§ Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om djurförsök m.m.

8 § Följande dokumentation ska i tillämpliga delar finnas tillgänglig på varje djuravdelning för tillsynsmyndigheterna eller för de som deltar i försöksdjursverksamhet.

1. Journal enligt detta kapitel,
2. tillstånd enligt 19 a § djurskyddslagen för användning, uppfödning, tillhandahållande eller förvaring av försöksdjur,
3. godkännande av anläggning enligt 55 § djurskyddsförordningen, samt
4. ansökan till den djurförsöksetiska nämnden och nämndens beslut enligt 21 § djurskyddslagen med eventuella villkor.

6 kap. Utbildningskrav m.m.

1 § Den som utövar tillsynen över försöksdjur ska ha den utbildning eller erfarenhet som krävs för att uppgifterna ska utföras i enlighet med gällande djurskyddsbestämmelser. Denne ska även ha god insikt i försöksdjursverksamheten och, i tillämpliga fall, de djurförsök som tillsynen avser.

2 § Den godkände föreståndaren ska ha den utbildning och erfarenhet som krävs för att uppgifterna ska utföras i enlighet med gällande djurskyddsbestämmelser.

3 § Den som deltar i verksamhet med uppfödning, förvaring eller tillhandahållande av försöksdjur ska ha den kunskap som krävs för att verksamheten ska utföras i enlighet med gällande djurskyddsbestämmelser.

Den som sköter djuren ska därutöver ha den utbildning eller erfarenhet som uppgiften kräver.

7 kap. Godkänd föreståndare och veterinär m.m.

1 § Grundläggande bestämmelser om godkänd föreståndare och veterinär finns i 20 § djurskyddslagen.

Godkänd föreståndare och veterinär ska, var och en inom sitt ansvarsområde, aktivt bevaka djurskyddet i alla situationer, samt ha de befogenheter som krävs för att fullgöra sina skyldigheter enligt djurskyddslagen och enligt 2 eller 3 och 4 §§ i detta kapitel.

2 § Den godkände föreståndaren har, i tillämpliga delar, det administrativa ansvaret för

1. djurhållningen,
2. att utrustningen fungerar tillfredsställande,
3. att märkning av djur samt burar, boxar, rum eller motsvarande utrymmen utförs enligt 5 kap. 1-2 §§,
4. att journal enligt 5 kap. 3-7 §§ förs och bevaras,
5. att dokumentation finns tillgänglig enligt 5 kap. 8 §,
6. tillsynen av djuren enligt 8 kap., samt
7. att villkor för destinationsuppfödning uppfylls.

Ytterligare uppgifter för den godkände föreståndaren anges i

1. 2 kap. 9 och 14 §§ Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:4) om djurförsök m.m.,

2. 13 § Centrala försöksdjursnämndens föreskrifter (LSFS 1988:45) om den etiska prövningen av användningen av djur för vetenskapliga ändamål m.m.,

3. 4 § 1 Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:13) om statistikföring vid djurförsök, samt

4. 4 § andra stycket Centrala försöksdjursnämndens kungörelse (SJVFS 1992:11) med föreskrifter och allmänna råd om utbildningskrav vid användning av djur för vetenskapliga ändamål m.m.

3 § En veterinär ska, i tillämpliga delar,

1. bedriva den veterinärmedicinska rådgivning som verksamheten föranleder,

2. bedriva den rådgivning som behövs med avseende på djurens fysiska och psykiska välbefinnande,

3. ansvara för sådan behandling av försöksdjur som avses i 11 § första stycket djurskyddslagen,

4. ansvara för annan veterinärmedicinsk behandling av försöksdjur när så krävs,

5. delta i tillsyn av djur enligt 8 kap. 2 §, samt

6. samarbeta med etolog enligt 5 §.

Ytterligare uppgifter för veterinären anges i 2 kap. 9 och 14-17 §§ Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:4) om djurförsök m.m.

4 § Veterinären ska, i tillämpliga delar, utarbeta plan för

1. förebyggande djurhälsovård,

2. bedövning, smärtlindring och avlivning av försöksdjur,

3. kirurgi inklusive pre- och postoperativ vård av försöksdjur,

4. bedömning av djurens fysiska och psykiska välbefinnande, samt

5. berikning av djurens miljö.

Vid behov ska samråd ske med den godkände föreståndaren. Vad avser punkterna 4 och 5 ska planen utarbetas i samarbete med etolog om sådan finns knuten till verksamheten eller om behov därav föreligger.

Planen ska hållas aktuell.

5 § En etolog med erfarenhet av primatetologiskt arbete ska i tillräcklig omfattning finnas på en anläggning där verksamhet med användning, uppfödning, tillhandahållande eller förvaring av primater förekommer. Etologen ska vid sådan verksamhet samarbeta med veterinären beträffande 3 § 2 samt 4 § 4 och 5.

8 kap. Tillsyn av försöksdjur

1 § För att främja djurens välbefinnande och förebygga smärta, onödigt lidande, ångest eller bestående men ska tillsyn över försöksdjur som hålls i fångenskap utföras av en sådan person som avses i 6 kap. 1 §.

Tillsynen ska ske minst en gång dagligen och på ett för djuren betryggande sätt.

2 § Vid djurförsök som innebär betydande smärta, ångest eller annat likvärdigt lidande ska en veterinär delta i tillsynen av djuren.

3 § Om en skada eller annat lidande upptäcks hos ett försöksdjur ska skadan eller lidandet avhjälpas snarast möjligt.

9 kap. Övriga bestämmelser

1 § Om det finns särskilda skäl kan Djurskyddsmyndigheten medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

Ikraftträdandebestämmelser

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2005 då Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2003:18) om uppfödning, förvaring, tillhandahållande och användning m.m. av försöksdjur ska upphöra att gälla.

MATZ HAMMARSTRÖM

Yvette Glantz

Bilaga

Följande djurslag ska vara destinationsuppfödda för att få användas i djurför-
sök, om inte annat anges i 2 kap. i dessa föreskrifter

- mus (*Mus musculus*)
- råtta (*Rattus norvegicus*)
- marsvin (*Cavia porcellus*)
- hamstrar (*Cricetus spp.*, *Cricetulus spp.*, *Mesocricetus spp.*)
- gerbil (*Meriones unguiculatus*)
- kanin (*Oryctolagus cuniculus*)
- hund (*Canis familiaris*)
- katt (*Felis catus*)
- iller (*Mustela putorius furo*)
- vaktel (*Coturnix coturnix*)
- samtliga primatarter
- samtliga arter av genetiskt modifierade ryggradsdjur